

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-447

04.12.2020

Міністру культури та інформаційної
політики України
ТКАЧЕНКУ О.В.

Шановний Олександрє Владиславовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Новинського В. В. та інших, всього 6 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 4 грудня 2020 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 311-12 ОВР

від « 03 » грудня 2020 р.

Міністру культури та інформаційної політики

ТКАЧЕНКУ О.В.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо інформації Прем'єр-міністра України
про надання соціальної та економічної підтримки
окремим релігійним організаціям

Шановний Олександрє Владиславовичу!

01 грудня 2020 року на Урядовому порталі в Розділі «Новини» о 13:59 було розміщено інформаційне повідомлення «Прем'єр-міністр України зустрівся з Вселенським Патріархом» (https://www.kmu.gov.ua/news/premyer-ministr-ukrayini-zustrivsyia-z-vselenskim-patriarhom?fbclid=IwAR1BrBcvARpyWwYjJPtE26fV6i1Owr0Jn1Tq_bUiiWrRV4z8KXA8DzYW_NU) в якому, зокрема, містилось наступне твердження: «Денис Шмигаль наголосив, що Православна Церква України є надійним партнером державних інституцій в питаннях соціального й гуманітарного служіння. Держава, зі свого боку, підтримує активну соціальну діяльність церкви й надає їй в юридично обґрунтованих та можливих межах повну соціальну й економічну підтримку».

Статтею 35 Конституції України встановлено, що Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа - від церкви. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова. Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. Гарантована статтею 24 Конституції України заборона дискримінації за будь-якою ознакою передбачає, що віруючі всіх конфесій мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Принцип неутручання держави у діяльність Церкви більш повно розкривається у статті 5 Закону України «Про свободу совісті та релігійні

організації», відповідно до якої «Держава не втручається у здійснювану в межах закону діяльність релігійних організацій, не фінансує діяльність будь-яких організацій, створених за ознакою ставлення до релігії».

Усі релігії, віросповідання та релігійні організації є рівними перед законом. Встановлення будь-яких переваг або обмежень однієї релігії, віросповідання чи релігійної організації щодо інших не допускається».

Більше того, встановлення будь-яких переваг або обмежень щодо конкретних релігійних організацій не допускається також і щодо зібрань релігійних організацій.

Так, зокрема, Конституційний Суд України у своєму Рішенні у справі про завчасне сповіщення про проведення публічних богослужінь, релігійних обрядів, церемоній та процесів (№ 6-рп/2016) відніс релігійні зібрання до виду мирних зібрань і зазначив, що будь-яка дія з боку органів державної влади чи їх посадових осіб, спрямована на надання преференцій одному зібранню над іншим, суперечить статті 35 та 39 Конституції України та становить собою втручання держави у діяльність церкви та права на мирні зібрання.

Отже, надання привілеїв у будь-якій формі будь-якій релігійній організації, а так само й будь-якому релігійному зібранню суперечить Конституції України.

Оскільки відверта підтримка створення Православної Церкви України із використанням адміністративного ресурсу, з боку сформованої колишнім президентом Петром Порошенком влади в 2018-2019 роках, вже призвела до низки соціальних конфліктів (захоплення храмів УПЦ та насильницька передача їх у власність ПЦУ) та сутичок віруючих, у багатьох випадках незаконність дій органів влади доведена судовими рішеннями, а низка конституційних подань щодо ухвалених дискримінаційних по відношенню до Української Православної церкви законів перебуває на розгляді в Конституційному Суді України, відомості про прояви підвищеної уваги до релігійних конфесій з боку органів центральної та місцевої влади становлять публічний інтерес.

Враховуючи вищезазначене, відповідно до статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України» та статті 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації» прошу надати офіційне роз'яснення та відповідну інформацію з наступних питань:

- Як саме (в який саме спосіб, якими саме ресурсами, в якому матеріальному чи іншому вираженні) держава підтримує діяльність РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)» у 2020 році? Яка підтримка планується в 2021 році?

- Яку саме активну соціальну підтримку в юридично обґрунтованих та можливих межах надає держава РЕЛІГІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

(ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)» у 2020 році? Яка соціальна підтримка запланована у 2021 році?

- Яку саме активну економічну підтримку в юридично обґрунтованих та можливих межах надає держава РЕЛІГІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)» у 2020 році? Яка економічна підтримка запланована у 2021 році?

- Чи здійснюється фінансування РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)» з державного бюджету України у 2020 році взагалі і, зокрема, за бюджетними програмами Міністерства культури та інформаційної політики? Чи планується фінансування РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)» з державного бюджету України у 2021 році?

- Чи надаються РЕЛІГІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)», її парафіям, Представництву Подвір'я Вселенського патріархату, Релігійній організації «Місія «Ставропігія Вселенського патріархату в Україні» будь-які пільги, пов'язані зі здійсненням їхньої економічної діяльності (пільги при сплаті податків, заробітної плати, комунальних платежів, пільги зі сплати оренди, пільги зі сплати послуг охорони майна) з боку органів державної влади? Чи ухвалювались Урядом чи окремими міністерствами підзаконні акти, які надають РЕЛІГІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ)», її парафіям, Представництву Подвір'я Вселенського патріархату, Релігійній організації «Місія «Ставропігія Вселенського патріархату в Україні» право отримувати такі пільги?

- Чи виконує Релігійна організація «Місія «Ставропігія Вселенського патріархату в Україні» п.11.1 Договору №132 «Про безоплатне постійне користування Представництвом Подвір'я Вселенського патріархату в Україні частиною об'єкта нерухомого майна – стилобатом Андріївської церкви національного заповідника «Софія Київська», що є державною власністю» від 26.04.2019, яким, зокрема, передбачено «здійснювати фінансування (здійснювати оплату) робіт, послуг з реставрації Майна в строки, визначені Заповідником на підставі проектно-кошторисної документації»? Чи здійснювала Релігійна організація «Місія «Ставропігія Вселенського патріархату в Україні» фінансування зазначених робіт в 2019-2020 р.р.?

Також, у зазначеному вище повідомленні Урядового порталу міститься інформація про те, що, перебуваючи з робочим візитом у Турецькій Республіці 30 листопада 2020 року, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зокрема, «висловив подяку Вселенському Патріарху Варфоломію за надання Томосу про автокефалію Православній Церкві України та за підтримку процесу її визнання іншими помісними церквами», а також заявив: «Надання Томосу про

автокефалію відкрило нові перспективи для більш гармонійного розвитку християнства на українських землях та повнішого задоволення духовних потреб віруючими, які належать до візантійської духовної традиції», — сказав керівник Уряду.

Необхідно зазначити, що в Україні діяльність органів публічної влади базується на фундаментальному приписі частини другої статті 19 Конституції України, відповідно до якої «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

Серед визначених статтею 116 Конституції України повноважень Кабінету міністрів України, а також визначених статтею 42 Закону України «Про Кабінет міністрів України» повноважень Прем'єр-міністра, відсутні повноваження щодо підтримки отримання автокефалії будь-якої релігійної конфесії.

Питання надання автокефалії релігійним конфесіям належить до сфери канонічного права, а не юрисдикції державних законів та визначених законами повноважень органів виконавчої влади. Розділом V Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», позитивна діяльність держави у церковних питаннях обмежена обліково-реєстраційною діяльністю на основі повідомного (заявного) принципу, а також нейтральним арбітруванням у разі виникнення міжконфесійних суперечок.

Враховуючи зазначене, прошу також надати роз'яснення щодо демонстрації урядової прихильності на адресу конкретної релігійної конфесії України.

Підсумовуючи викладене, окремо звертаюсь до Прем'єр-міністра України, міністрів, членів Уряду із закликом зберігати нейтралітет, утримуватись надалі від подібних проявів особливого ставлення, адже вони виходять за межі визначених законом службових повноважень, порушують конституційний принцип відокремленості Церкви від держави, що може сприйматися суспільством як цілеспрямована політика зі створення державної Церкви.

З повагою

Народні депутати України

ІОВИНСЬКИЙ В.В.
ГРИБ В.О.
МАГОМЕДОВ М.С.
МАГЕРА С.В.
ШПЕНОВ Д.Ю.
ШЕНЦЕВ Д.О.